

08/02/11 - Ord der udtales som de staves

Dansk retskrivning er som bekendt ikke særlig lydret, men vi har dog ord, som fx *nu*, *vi*, *møl* og *nevø*, som kan udtales nøjagtig som var det lydskrift [nu vi møl nevø]. Jeg har bladret mine udtaleordbøger og min hjerne igennem for at finde de længste sådanne *ortografonemiske* ord (jep, det var et ord jeg selv har fundet på, og ja, det indeholder en haplogogi).

Man er nødt til ikke at være for striks. Hvis man forlanger meget fin lydskrift, kommer man naturligvis ikke ret langt, for så skal der læsses en masse diakritika på. Men hvis man bruger almindelig grov IPA, går det lidt lettere.

Til at begynde med kan man udelukke alle ord med lang vokal eller stød ? den slags ting markerer vi ikke i ortografien. Og vi har heller ikke noget schwa! Til gengæld vedtager jeg at alle ord kan udtales ubetonet, for så slipper jeg for at tage stilling til tryk, som heller ikke markeres ortografisk.

Umiddelbart kan jeg finde ortografonemiske ord på op til syv bogstavers længde:

- *antabus*
- *husblas*
- *syphilis*

Der er også en del på seks bogstaver:

- *bikini*
- *valuta*
- *kalaha*
- *plasma*
- *kandis*
- *sultan*

Og på fem bogstaver har vi bl.a. *antal*, *banjo*, *dildo*, *metal*, *salsa*, *halal*, *tyfus*, *mysli*, *panda*, *miljø*, *gebis*.

Hvis vi nu siger at /p t k/ kan aspireres finalt ? det kan de godt ? så kan vi inkludere ord der slutter på p, t, k, herunder en masse afledninger der slutter på *?isk* eller *?ist*.

Således kommer vi op på 10 bogstavers længde:

- *minimalist* (10 bogstaver)
- *positivist* (10)
- *violinist* (9)
- *analytisk* (9)
- *bandagist* (9)
- *alkymist* (8)
- *feminist* (8)
- *basilisk* (8)
- *humanist* (8)
- *finalist* (8)
- *nihilist* (8)
- *metodist* (8)
- *semantik* (8)

Og ikke mindst:

- *fonetik* (7)

Det kunne selvfølgelig være rart hvis man kunne udbygge det til fx *positivistisk* (13), men jeg kan ikke få mig selv til at aspirere det andet *t* ? det bliver [positivisdisk].

Og så kan man naturligvis begynde at sætte ordene sammen til mere eller mindre rimelige ord. Her kan man drage nytte af at nogle vokaler taber stød og længde i sammensætninger:

- *miljøpolitik* (12)
- *semifinalist* (12)
- *halalhumanist* (13)
- *fonologivolapyk* (15)
- *kalahamini* (16)
- osv.

Hvis man nu brugte *dania* i stedet for IPA ? hvilket man selvfølgelig ikke gør ? men

alligevel, hvis man nu gjorde, så kunne man også finde ord med bogstaverne æ, å og r ? å hjælper dog ikke stort, da det stort set altid er en lang vokal hvis den har å -kvalitet. Men af længere ord kan det nævnes at inkluderingen af æ giver os fx *pædagogik* (9), og r giver os fx *problematik* (11).

Jeg har garanteret langt fra fanget alle, så hvis du kommer på nogle gode ortografonemiske ord, så smid gerne en kommentar.

:

1. Ord der udtales som ingenting
2. Hvorfor skriver vi 'linje' og 'tredje' og ikke 'linie' og 'tredie'?